

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/137/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3614201964
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3614201964.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v právnej veci navrhovateľa X. V. L., s.r.o., F., T. 5, IČO: XX XXX XXX, zastúpeného M. V. s.r.o., F., T. X proti odporcovi T. H., bytom V. č. XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu U. I. T. L., F., U. W., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného JUDr. T. T., advokátom v F., A. XX, o zaplatenie 131,94 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 20.11.2014, č. k. 3C/127/2014-41, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporcu zaplatenia 131,94 eur spolu s úrokom z omeškania za obdobie od 21.05.2010 do 20.07.2010 vo výške 0,96 eur a spolu s úrokom z omeškania 9% ročne zo sumy 131,94 eur od 21.07.2010 do zaplatenia náhrady trov konania z dôvodu, že jeho právny predchodca L.. a odporca uzavreli dňa 15.08.2005 zmluvu č. XXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol jeho právny predchodca odporcovi peňažné prostriedky za podmienok dohodnutých v zmluve. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 2 písm. a) b), § 4 ods. 1, 2 zákona č. 258/2001 Z. z., § 497, § 499 Obchodného zákonníka, § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., § 54 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že právny predchodca navrhovateľa L. a odporca uzavreli dňa 15.08.2005 Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX. Právny predchodca navrhovateľa ju uzavrel ako veriteľ, konajúci v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a odporca ju uzavrel ako spotrebiteľ, nekonajúc pri jej uzatváraní v rámci obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Predmetom zmluvy bol úver vo výške 50 000,- Sk splatný v mesačných splátkach po 1 325,- Sk, so splatnosťou prvej splátky 20.09.2005 a splatnosťou poslednej splátky 20.07.2010. Úroková sadzba bola dohodnutá na 17,30% p.a. a poplatok za správu úveru na 50,- Sk mesačne. RPMN bola dohodnutá na 9,37%. Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje všetky zákonné náležitosti a je platná. Odporca úver riadne a včas nesplácal. Ku dňu 24.03.2011 dlhoval právnenému predchodcovi navrhovateľa sumu 2 910,52 eur, pozostávajúcu z istiny 2 226,70 eur a z príslušenstva celkom 683,82 eur. Navrhovateľ si návrhom podaným dňa 09.04.2014 uplatňuje len zaplatenie 131,94,- eur, t.j. 3 splátok po 43,98 eur, počnúc splátkou splatnou 20.05.2010. Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 01.05.2014, ktorý sa použije aj na posudzovanú vec, pri nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy musí súd prihliadať na premlčanie, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovolá. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorej zaniká možnosť priznania premlčaného práva veriteľovi súdom. Premlčacia doba je v občianskoprávných vzťahoch 3-ročná a v prípade plnenia v splátkach začína plynúť odo dňa zročnosti jednotlivých splátok. To znamená, že premlčané sú všetky splátky, ktorých splatnosť nastala skôr ako 3 roky pred podaním návrhu na začatie konania, čo sú v

posudzovanej veci všetky splátky splatné pred 09.04.2011. Z navrhovateľom uplatneného nároku (na zaplatenie splátok splatných od 20.05.2010 do 20.07.2010) sú premlčané všetky splátky. Keďže právny osud príslušenstva (úroku z omeškania) sleduje právny osud istiny (príslušenstvom je vo vzťahu k istine akcesorickým nárokom), je premlčaná nielen istina, ale aj príslušenstvo tejto istiny. Z uvedeného dôvodu súd prvého stupňa návrh v celom rozsahu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že odporcovi, ktorý bol v konaní plne úspešný náhradu trov nepriznal z dôvodu, že si náhradu neuplatnil a zo spisu mu žiadne trovy nevyplývajú. Vedľajšiemu účastníkovi priznal náhradu trov konania vo výške 49,28 eur spočívajúcu v trovách právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby po 16,60 eur (prevzatie a prípravy zastúpenia, vyjadrenie k veci) a dva režijné paušály po 8,04 eur.

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal zmeny napadnutého rozsudku a vyhovenia návrhu, ako aj priznania náhrady trov odvolacieho konania. Súdu prvého stupňa vytýkal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu. Dôvodil, že súd na danú vec nesprávne aplikoval ust. Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, nakoľko mal za to, že bolo potrebné aplikovať ust. Obchodného zákonníka, keďže ide o zmluvu a úvere, a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah aj napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Poukazoval na to, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 15.08.2005, spravuje sa výlučne Obchodným zákonníkom a použité Obchodného zákonníka je vylúčené aj vzhľadom na prechodné ust. § 879f ods. 3 Občianskeho zákonníka. Na podporu svojej argumentácie citoval viaceré rozhodnutia iných krajských súdov. Nesúhlasil ani s priznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. Mal za to, že v danom prípade bola na mieste aplikácia ust. § 150 ods. 2 O.s.p., keďže ide o drobný spor. Zastával názor, že v prípade trov vedľajšieho účastníka nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatňovanie alebo bránenie práva. Vedľajší účastník - A. - musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Samotné združenia majú vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. Združenia na ochranu spotrebiteľa pritom môžu podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. využívať aj podporu ministerstva. Zastával názor, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného je zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod iba zbytočne navyšuje trovy konania a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadril.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol potvrdenie napadnutého rozsudku. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že zo žiadneho predloženého dôkazu nebolo preukázané kedy a ako právny predchodca navrhovateľa vyzval odporcu na zaplatenie zvyšného dlhu kvôli omeškaniu so splátkami, ani splnenie podmienok postúpenia pohľadávky v zmysle § 92/8 zákona č. 483/2001 Z. z. Poukazoval na to, že navrhovateľ nedokázal, že pohľadávka voči odporcovi v čase jej postúpenia bola spôsobilá na postúpenie v zmysle cit. zákonného ust. V dôsledku toho nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné a že navrhovateľ je oprávnený pohľadávku voči odporcovi uplatňovať pred súdom. Predmet sporu určený navrhovateľom nemá žiadny hmotnoprávny vzťah k odporcovi a jeho vystupovanie v tomto konaní je v rozpore so základnými zásadami občianskeho súdneho procesu. Uviedol, že v prípade dodržania podmienok postúpenia pohľadávky bude ďalej potrebné vyhodnotiť úkon navrhovateľa - vyhlásením mimoriadnej splatnosti. Poukazoval na to, že banka má právo postúpiť aj pohľadávku celého úverového vzťahu, pre takýto postup banky je však nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky. Toto oprávnenie navrhovateľ nemá, keďže nemá bankovú licenciu. Preto aj nárok uplatnený navrhovateľom, ktorý opiera o vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je nárokom, ktorý nemá oporu v zákone, a preto súd nemôže takémuto právu poskytnúť ochranu.

Krajský súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že rozsudok okresného súdu je potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa. Odvolací súd konštatuje, že súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil dôkazy v konaní vykonané, každý jednotlivito a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov, a ktoré tvrdenia účastníkov mal za preukázané, a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Námietky navrhovateľa, uvedené v podanom odvolaní, preto nemohli v danej veci privodiť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní totiž neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa dodáva nasledovné:

Odvolací súd rovnako ako súd prvého stupňa nijako nepopiera že, by zmluva o úvere nebola absolútnym obchodom a ani dôvodnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka. Odvolací súd však zdôrazňuje, že prednosť majú osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka. O tom, že v danej veci ide o spotrebiteľskú zmluvu nie sú žiadne pochybnosti. Zmluva o splátkovom úvere bola uzavretá medzi odporcom a právnym predchodcom navrhovateľa L. dňa 15.08.2005. Navrhovateľ pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Naopak odporca nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Navrhovateľovi je preto dôvodné priznať postavenie dodávateľa a odporcovi postavenie spotrebiteľa. Odvolací súd nevidí dôvod na vylúčenie aplikácie priaznivejšieho ustanovenia o premlčacej trojročnej dobe podľa Občianskeho zákonníka oproti premlčacej dobe štvorročnej podľa Obchodného zákonníka a to s poukazom na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva obsahuje úpravu premlčania a je pre nepodnikateľov výhodnejšia. V danej veci vedľajší účastník na strane odporcu vzniesol námietku premlčania.

Odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v súvislosti s novelou zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vykonanú zákonom č. 102/2014 Z. z. s účinnosťou od 01.05.2014 v čl. VIII., podľa ktorej v zmysle § 5b orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátenie jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť, alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Ide o ustanovenie, ktoré ukladá povinnosť najmä súdom (ex offo) skúmať, či v súvislosti so spotrebiteľskými zmluvami nedošlo k premlčaniu. Vzhľadom k tomu, že táto novela zákona o ochrane spotrebiteľa nemá prechodné ustanovenia, má súd povinnosť prihliadnuť k premlčaniu ex offo pri všetkých sporoch vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv v čase svojho rozhodovania (napr. 3 MCdo 14/2014)

Je nesporné, že dlhšiu dobu bola súdna prax pri posudzovaní právnych vzťahov, vyplývajúcich z úverových a podobných zmlúv, vrátane zmlúv o osobnom účte uzavretých medzi bankou a spotrebiteľom podľa Obchodného zákonníka, nejednotná pri posudzovaní týchto právnych vzťahov v otázke premlčania. Novela Občianskeho zákonníka, vykonaná zákonom č. 102/2014 Z. z. v znení zákona č. 151/2014 Z. z. v bode 1. v § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pripojila vetu: „Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva“. Uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť 01.05.2014 a právny predpis, ktorého je súčasťou, nemá prechodné ustanovenia. To znamená, že od jeho účinnosti sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom.

Citovaná právna úprava dáva odpoveď na zjednotenie súdnej praxe v otázke premlčania pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré boli uzavreté podľa Obchodného zákonníka aj pred účinnosťou tejto novely. Z dôvodovej správy k zákonu č. 102/2014 Z. z. vyplýva, „že na zmluvy uzatvárané

spotrebiteľmi, t. j. spotrebiteľské aj obchodné zmluvy, sa použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka a nie Obchodného zákonníka. Znamená to, že ak si zmluvné strany písomne dohodli v zmysle § 262 Obchodného zákonníka, že sa ich vzťah bude riadiť Obchodným zákonníkom, pre spotrebiteľské zmluvy to bude inak. Rovnako to bude platiť aj pre tzv. absolútne obchody, upravené v § 261 ods. 6 Obchodného zákonníka. Ak sa uzavrie spotrebiteľská zmluva podľa Obchodného zákonníka, keďže v Občianskom zákonníku nie je upravená, tak okrem vymedzenia zmluvného typu a jeho podstatných náležitostí sa na všetko ostatné bude vzťahovať Občiansky zákonník“. Uvedené znamená, že na premlčaciu dobu v spotrebiteľských zmluvách treba aplikovať úpravu v Občianskom zákonníku (§ 101), teda trojročnú premlčaciu dobu.

Odvolací súd konštatuje, že zmluvný vzťah medzi navrhovateľom a odporcom na základe zmluvy zo dňa 15.08.2005 je spotrebiteľským vzťahom, ktorá skutočnosť nie je sporná. Preto bolo potrebné v danej veci otázku premlčania posúdiť podľa § 101 Občianskeho zákonníka tak, ako to správne konštatoval súd prvého stupňa. Použité Občianskeho zákonníka aj na posúdenie otázky premlčania práv zo spotrebiteľskej zmluvy uzavretej pred 01.01.2008, tak bolo správne.

Predmetom preskúmania odvolacím súdom bol aj výrok o náhrade trov priznaných vedľajšiemu účastníkom pred súdom prvého stupňa.

V prípade vedľajšieho účastníka odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku zistil, že súd prvého stupňa opodstatnene považoval trovy vedľajšieho účastníka za účelne vynaložené na uplatňovanie alebo bránenie práva. Ustanovenie § 93 ods. 2 O.s.p. umožňuje, aby ako vedľajší účastník sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. S účinnosťou od 15. októbra 2008 zákon zaviedol druhú skupinu subjektov, ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. K tejto tzv. druhej skupine subjektov vedľajšieho účasti, na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účasti, v ktorej musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania, sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný zákon, keď ako vedľajší účastník vystupuje právnická osoba. Sú to aj prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 505/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Do konania môže v zmysle ust. § 93 ods. 3 O.s.p. vstúpiť buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. Podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia má vedľajší účastník v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, avšak koná iba sám za seba. Vychádzajúc z výkladu ústavy a zákona o ochrane spotrebiteľov o tom, že súčasťou ochrany spotrebiteľa v konaní pred súdom je aj účasť vedľajšieho účastníka, opodstatňuje záver, že združenie spotrebiteľov, keď uplatní základné právo na súdnu ochranu, má zásadne právo aj na náhradu trov konania, ktoré súvisia s právnou pomocou poskytovanou advokátom. Takáto náhrada by mohla byť nepriznaná len v prípade, ak niektoré úkony právnej pomoci spočívajúcej v zastúpení advokátom boli zbytočné, resp. neúčelné, ale táto náhrada nemôže byť nepriznaná len na základe toho, že združenie spotrebiteľov sa dalo v konaní pred súdom zastúpiť advokátom. Súd prvého stupňa preto v danej veci správne považoval trovy vedľajšieho účastníka na právne zastúpenie za účelne vynaložené. Jednalo sa o účelne vynaložené trovy za dva úkony právnej služby, a to za prípravu a prevzatie zastúpenia a vyjadrenie k návrhu zo dňa 20.10.2014 a dva krát režijný paušál.

Z týchto dôvodov krajský súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. V odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko túto náhradu trov konania si neuplatnil a navyše mu v odvolacom konaní ani žiadne trovy nevznikli. Vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal z dôvodu ich neúčelnosti, nakoľko vyjadrenie k odvolaniu nemožno považovať za účelne vynaložené trovy konania. Vyjadrenie k odvolaniu bolo paušálne. Okrem označenia účastníkov konania, predmetu sporu, označenia rozsudku súdu prvého stupňa a dňa uzavretia zmluvy neobsahovalo žiadne skutočnosti, ktorými by bolo reagované na samotné dôvody podaného odvolania. Práve naopak, z jeho obsahu vyplýva, že je reakciou na iné odvolacie dôvody, z inej právnej veci, v ktorej vystupovala odporkyňa (nie odporca).

Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.